

Anexă
la Decizia Consiliului orășenesc Cahul
nr.9/__(14/__) -XXV din __.12.2016

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
A SECTORULUI DE TINERET
PENTRU ANII 2017-2020**

CUPRINS:

I.	CONTEXT	3
II.	SCOPUL, OBIECTIVELE, BENEFICIARII ȘI PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE STRATEGIEI	3
	1. Scopul și obiectivele generale	3
	2. Beneficiarii	3
	3. Principiile de bază ale Strategiei	4
III.	SITUAȚIA GENERALĂ A TINERILOR	4
IV.	VIZIUNEA STRATEGICĂ	6
V.	PRIORITĂȚI STRATEGICE	6
VI.	ANALIZA SWOT	6
VIII.	IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	7
VII.	ANEXĂ: Planul de Acțiuni al Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret pentru anii 2017-2020	

I. CONTEXT

Acest document a fost elaborat de ONG „Perspectiva” și Primăria or. Cahul, împreună cu un grup de lucru cu suportul financiar al Ambasadei Statelor Unite ale Americii, în cadrul proiectului „Vocea tinerilor din Cahul”.

În contextul **Strategiei Naționale de dezvoltare a sectorului de tineret**¹ 2014-2020, **Strategiei raionale de tineret 2013-2017**² și a **Strategiei locale de dezvoltare socio-economică integrată a orașului Cahul 2015 – 2017**³, Primăria orașului Cahul în parteneriat cu instituțiile și persoanele preocupate de dezvoltarea sectorului de tineret din orașul Cahul, a inițiat elaborarea acestui document în vederea stabilirii principalelor activități orientate spre tineri, pentru următorii 4 ani.

Pentru elaborarea prezentei Strategiei au fost desfășurate consultări publice cu tinerii și reprezentanții diferitor grupuri specifice de tineri: din sectorul asociativ, antreprenori, angajați în sectorul public, șomeri, familii tinere. De asemenea, a fost realizat un sondaj de opinie în rândul tinerilor din Cahul⁴ pentru a elucida principalele probleme ale acestora, perspectivele pe termen scurt, dar și deschiderea acestora spre implicarea în activitățile comunitare. Colectarea datelor a fost realizată în perioada septembrie-noiembrie 2016.

II. SCOPUL, OBIECTIVELE, BENEFICIARII ȘI PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE STRATEGIEI

1. Scopul și obiectivele generale

Scopul Strategiei este de a oferi suport tinerilor și a spori implicarea lor în viața comunității, pe parcursul următorilor patru ani, astfel contribuind la crearea unui mediu adecvat realizării vieții personale și profesionale a fiecărui tânăr.

Pentru atingerea scopului propus au fost definite patru obiective generale:

1. Stimularea potențialului antreprenorial și a șanselor de angajare în rândul tinerilor, inclusiv pentru grupurile cu oportunități reduse;
2. Creșterea capacităților tinerilor în diverse domenii prin intermediul educației non-formale;
3. Sporirea implicării tinerilor în acțiuni de voluntariat și implicarea în organizarea activităților pentru dezvoltarea comunitară.
4. Petrecerea timpului liber eficient și interesant.

În vederea realizării acestor obiective a fost elaborat un **Plan de acțiuni** (vezi Anexa 3). Planul descrie: activitățile de bază, perioada de implementare, indicatorii țintă și responsabilii de implementare.

2. Beneficiarii

În contextul prezentei Strategii, sunt considerați beneficiari reprezentanții următoarelor categorii de persoane din or. Cahul și s. Cotihana:

- Tinerii conform vârstei prevăzute de Legea cu privire la tineret (14-35 ani);
- Familiile tinere;
- Specialiștii și lucrătorii de tineret;
- Administrația orașului și instituțiile publice locale care lucrează cu tinerii;
- Organizațiile nonguvernamentale de tineret;

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=356215>

² <http://cahul.md/web/ro/counsel-decision/172>, Decizia Nr. 5 /8 - III din 21.06.2013

³ <http://primariacahul.md/images/strategiedezvoltare.pdf>

⁴ eșantion - 123 tineri intervievați. Datele la care nu se face referință la o altă sursă în acest document reprezintă rezultatul acestui studiu.

3. Principiile de bază ale Strategiei:

Considerăm că este necesar să ținem cont de aceleași principii incluse în Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2014 – 2020, un document strategic pe țară în domeniul tineret și anume:

- (i) *Egalitatea în drepturi* – fiecare tânăr are drepturi egale pe cât privește accesarea oportunităților și informației de ordin public, dezvoltarea personală, studiile, angajarea în câmpul muncii conform calificării, libertatea de a adapta propriile alegeri, de a-și exprima propriile opinii etc.
- (ii) *Nediscriminarea și egalitatea de șanse* – tratamentul egal și nediscriminatoriu a tinerilor în baza criteriului de rasă, etnie, sex, gender, opinie, dizabilitate, origine socială, apartenență religioasă și alte criterii similare.
- (iii) *Participarea* – implicarea concordată a tinerilor, autorităților publice și societatea civilă în procesul decizional de soluționare a problemelor din sectorul de tineret.
- (iv) *Autonomia structurilor de tineret* – structurile de co-management sunt autonome în procesele decizionale și practicile dezvoltate.
- (v) *Cooperarea inter-sectorială* – sprijinirea și dezvoltarea activităților pentru tineret reprezintă acțiuni inter-sectoriale, respectiv sunt implicate toate instituțiile de stat și societatea civilă care au tangență cu tinerii.
- (vi) *Parteneriatul* – colaborare efectivă și acțiuni concordate între tineri, instituțiile de stat și societatea civilă prin stabilirea de parteneriate constructive și efective.
- (vii) *Imparțialitatea* – toți actorii implicați în implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei sunt tratați în mod egal și imparțial.
- (viii) *Transparența* – instituțiile implementatoare ale Strategiei au un grad sporit de deschidere față de beneficiari și publicul larg.

III. SITUAȚIA GENERALĂ A TINERILOR

Populația orașului Cahul constituia la 1 ianuarie 2016 – 39604 persoane⁵. Iar mai mult de o treime din cetățeni – 35,9%⁶ sunt tineri (14-34 ani)⁷, din ei 48,2% reprezintă bărbați și 49,1% femei. Ponderea tinerilor din Cahul este mai mare decât cea pe țară care constituie 33,7% și de asemenea este mai mare față de cea pentru mediul urban din Republica Moldova – 34.1%⁸. Cu toate acestea, în baza datelor statistice putem prognoza o diminuare pe termen mediu și lung al numărului tinerilor din Cahul, dat fiind numărul mai mic de copii care urmează să înlocuiască categoriile de vârstă ce depășesc pragul prevăzut de lege.

Tinerii reprezintă o categorie foarte mobilă a populației, ei sunt într-o pondere semnificativă antrenați, atât în migrația internă (în special spre Chișinău), cât și în migrația externă, mai ales. Astfel, o cincime din tinerii intervievați (21%) au menționat că intenționează, în următoarele 6 luni, să plece la muncă peste hotare, iar 6,5% din tineri intenționează să meargă la studii în următorul an. În același timp, orașul Cahul este mai atractiv pentru tineri care vin din mediul rural din imediata vecinătate să-și continue studiile la instituțiile de învățământ. Un sfert din tinerii intervievați au menționat că nu sunt născuți în Cahul, părinții lor sau ei au venit în localitate. Oferirea unui mediu favorabil tinerilor este, pe de o parte, o oportunitate pentru cei prezenți să rămână în Cahul și, totodată, un stimul pentru cei veniți la studii/muncă să se integreze în această comunitate.

⁵ BNS, Populația stabilă pe raioane, vârste, medii și sexe la începutul anului, 2007-2016 http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice__POP010/POP010400reg.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

⁶ calcule în baza datelor BNS

⁷ Conform Legii cu privire la tineret, Nr. 215. din 29 iulie 2016 - tineri se consideră persoanele de 14-35 ani, http://www.mts.gov.md/sites/default/files/document/attachments/legea_cu_privire_la_tineret.pdf, datele prezentate de BNS includ toate persoanele care au atins 14 ani și încă nu au împlinit 35 ani.

⁸ Calcule în baza datelor BNS

Inițierea și dezvoltarea afacerilor de către tineri reprezintă nu doar o formă de manifestare a acestora, dar și o resursă importantă pentru dezvoltarea socio-economică a localității. În cele mai multe cazuri tinerii nu au resursele financiare și nici cunoștințele sau abilitățile antreprenoriale necesare. Pe lângă aceste bariere clasice, tinerii din orașul Cahul au menționat și persistența corupției și lipsa resurselor umane. Lipsa forței de muncă a fost remarcată și de tinerii antreprenori participanți la consultațiile publice. Aceștia din urmă, au accentuat faptul că nivelul de pregătire a tinerilor specialiști este unul redus, iar la o bună parte din tineri le lipsește responsabilitatea. Pentru suportul tinerilor în inițierea și dezvoltarea afacerilor sunt programe de stimulare a antreprenorialului în cadrul proiectelor desfășurate la nivel național (PNAET, PARE 1+1) dar și cele cu suportul donatorilor internaționali. Se atestă un nivel redus de cunoaștere de către tineri a acestor programe și altor resurse disponibile la nivel local și național.

Timpul pentru tineri este foarte important, iar oportunitățile de petrecere a timpului liber într-o localitate poate servi factor de atragere sau de respingere pentru tineri. Peste un sfert (28,5%) din tinerii din Cahul se declară nemulțumiți de modul de petrecere a timpului liber fiind *nesatisfăcuți*(11,4%) și *absolut nesatisfăcuți* (17,1%). Utilizarea tehnologiilor informaționale, de asemenea joacă un rol important în viața tinerilor, nouă din zece tineri intervievați utilizează internetul zilnic. Cele mai accesate rețele de socializare în rândul tinerilor sunt „odnoklassniki” (78,9% din tineri utilizează un cont în această rețea) și facebook (62,6%). Lunar tinerii achită în mediu 175 lei pentru abonament telefonic/cartele pre-plătite. Mai mult de jumătate din tineri (54,5%) privesc TV zilnic. Lectura și ascultarea radioului nu reprezintă activități preferate pentru majoritatea tinerilor. Un sfert din tineri nu au citit deloc cărți în ultimele 3 luni și patru din zece nu au ascultat radioul în această perioadă.

Tinerii din Cahul au evidențiat **următoarele probleme / preocupări de bază:**

- Situația economică precară (60,2% din tineri au remarcat sărăcia ca cea mai mare problemă care îi afectează în prezent, iar pentru 74% din tineri – dezvoltarea economică a fost în primele 3 opțiuni);
- Locurile de muncă și remunerarea mică a muncii;
- Infrastructura precară (35% din tinerii intervievați sunt total nesatisfăcuți(10,6%) și nesatisfăcuți (24,4%) de drumurile din comunitate); Tinerii participanți la discuțiile publice au accentuat problema veceurilor publice, aspect care este critic atunci când se realizează diferite evenimente. Iluminatul public, în special pe străzile adiacente, de asemenea reprezintă o problemă.
- Lipsa de inițiativă și spirit civic;
- Oportunități reduse de petrecere a timpului liber, în special pentru familiile tinere cu copii;
- Nivel de cultură și moralitate redus (cu referire în special la comportamentul inadecvat a persoanelor în public și distrugerea bunurilor publice și private);
- Emigrarea tinerilor (există și percepția că mulți tineri sunt inactivi social dat fiind faptul că aceștia își văd viitorul peste hotarele țării);
- Nivel scăzut de informare, inclusiv privind oportunitățile, serviciile existente pentru tineri;
- Societate coruptă și persistența cumetrismului;
- Politici de stat ineficiente;
- Discriminarea tinerilor la locul de muncă;
- Implicarea redusă a tinerilor la viața politică și socio-economică;
- Pregătirea inadecvată sau la nivel redus ;
- Influența politicului în diferite sfere sociale.

Se constată o neîncredere a tinerilor în clasa politică în general și inclusiv în reprezentanții APL, privind soluționarea problemelor cu care se confruntă ei personal și/sau localitatea unde locuiesc. În același timp, șase din zece tineri intervievați au menționat că situația actuală în orașul Cahul s-a îmbunătățit în ultimul an, este mult mai bună (13,8%) și mai

bună (44,7%) comparativ cu un an în urmă. În cadrul discuțiilor publice tinerii au apreciat contribuția Primarului în soluționarea problemelor comunității. Este necesară intensificarea comunicării APL-ului și a consilierilor cu populația prin utilizarea tehnologiilor informaționale. S-a sugerat ca fiecare consilier să fie responsabil de un anumit sector al localității.

Viziunile tinerilor privind dezvoltarea orașului Cahul pe termen scurt și mediu sunt relativ greșite și vizează, deseori, aspecte care depășesc atribuțiile APL și se axează prioritar pe aspecte socio-economice cum ar fi oferirea locurilor de muncă, creșterea salariului, oferirea unor facilități fiscale sau /și scutirea de anumite plăți. În acest context, APL ar trebui să se orienteze spre atragerea investitorilor, partenerilor care ar putea oferi populației oportunități de angajare, dar și campanii de informare privind distribuirea resurselor publice. În același timp, crearea spațiilor de agrement și organizarea activităților culturale reprezintă priorități pentru care tinerii sunt dispuși să contribuie prin implicare directă, mai ales, dacă acest lucru este organizat interactiv și acest aspect ar putea fi valorificat. La alte activități comunitare (salubritate, amenajarea teritoriului, suport pentru grupuri vulnerabile) există o deschidere a tinerilor să se implice, dacă sunt afectați direct de problemă sau/și îi sensibilizează domeniul.

IV. VIZIUNEA STRATEGICĂ

Condiții și climat favorabil pentru educația, motivarea, promovarea, dezvoltarea unui mediu de activitate și trai decent a tinerilor din or. Cahul și s. Cotihana, prin politici eficiente, capabile să implice și să valorifice potențialul lor în dezvoltarea, în ansamblu, a urbei.

V. PRIORITĂȚI STRATEGICE

1. **Prioritatea 1. Angajare în câmpul muncii și antreprenoriat.**
2. **Prioritatea 2. Educația nonformală.**
3. **Prioritatea 3. Servicii extinse și oportunități pentru tineri.**
4. **Prioritatea 4. Organizarea și petrecerea timpului liber.**

VI. ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea geografică avantajoasă pentru parteneriate cu România și Ucraina; • Colaborarea cu tinerii, voluntariat dezvoltat; • Existența parteneriatelor și colaborărilor cu instituții publice și ONG de tineret; • Organizarea întâlnirilor între organizațiile de tineret, ori care lucrează cu tinerii, și instituțiile statului, cum ar fi autoritățile locale și universitatea; • Dorința tinerilor de a acumula experiență și noi cunoștințe; • Multiple sesiuni de pregătire pentru tineri, ce le oferă posibilitatea de a se orienta din punct de vedere profesional; • Număr mare de instituții preuniversitare și universitare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voluntarii deja formați își derulează activitatea pentru o perioadă determinată (<i>în cea mai mare parte, aceasta este de circa 12 luni</i>); • Lipsa de interes manifestată de tineri față de instituțiile statului și activitatea APL; • Posibilități limitate de susținere a activităților derulate de tineri, indiferent care ar fi forma de organizare a acestora; • Lipsa unui Centru de Resurse pentru Tineri, cu specialiști, care să ofere acces la diverse servicii; • Raportul nefavorabil dintre solicitările angajatorului/beneficiarului și remunerarea tinerilor, indiferent de nivelul pregătirii acestora; • Spații insuficiente pentru organizarea

	expozițiilor și pentru manifestarea creativității; <ul style="list-style-type: none"> • Starea avansată de uzură fizică și morală a infrastructurii sportive existente; • Informarea slabă a tinerilor, ori chiar lipsa informației.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența finanțărilor externe pentru dezvoltarea programelor și infrastructurii de tineret; • Existența finanțărilor de la bugetul local al Primăriei Municipiului Cahul; • Tinerii au posibilitatea de a-și dezvolta abilitățile și deprinderile de comunicare și leadership prin programe oferite de ONG locale; • Tinerii sunt conștienți de faptul că se pot dezvolta din punct de vedere personal și profesional; • Dezvoltarea programelor culturale și sportive adresate tinerilor; • Existența programului de granturi mici pentru proiecte coordonate de tineri; • Program de susținere a micului business. 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența resurselor financiare bugetare și externe pentru punerea în practică a ideilor dezvoltării socio-culturale a orașului; • Prezența factorului birocratic în implementarea proiectelor cu fonduri externe; • Exodul specialiștilor, a sportivilor, a oamenilor de cultură și etc.; • Instabilitate politică și dezechilibru în asigurarea continuității serviciilor sociale existente; • Emigrarea tinerilor; • Lipsa locurilor de muncă part-time, adresate tinerilor.

VI. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Implementarea Strategiei va fi asigurată de către Primăria orașului Cahul, în calitatea sa de instituție publică abilitată pentru coordonarea politicilor locale, inclusiv politicile de tineret. La realizarea activităților din cadrul Strategiei se vor implica și partenerii locali.

Monitorizarea și evaluarea performanței de implementare a Strategiei va fi realizată de către responsabilii din Primărie la etapa de implementare, precum și după terminarea procesului de implementare. Monitorizarea implementării va fi una continuă, în procesul căreia se va ține cont de indicatorii de realizare, stabiliți în Planul de Acțiuni al Strategiei.

Vor fi realizate, de asemenea, evaluări independente pentru țintele stabilite în 2018 și 2019. În baza acestor evaluări intermediare, urmează a fi ajustate rezultatele așteptate și obiectivele specifice. Evaluările intermediare vor oferi suport în stabilirea acțiunilor prioritare pentru următoarele activități și revizuirea planului de acțiuni. La finalul implementării Strategiei va fi realizată o evaluare independentă finală, care va măsura gradul de implementare a strategiei pe prioritățile strategice și impactul acțiunilor asupra tinerilor din Cahul.